

Nr 66.

Av herr **Walles m. fl.**, *angående förmånsrätt för icke fast anställda handelsresande att utbekomma fordran för lön och provision.*

Rättsförhållandena mellan en handelsresande och hans huvudman regleras enligt bestämmelserna i 4 kapitlet i lagen den 18 april 1914 om kommission, handelsagentur och handelsresande. Avlöningsförhållandena ordnas genom bestämmelserna i 86 och 87 §§ berörda lag. En handelsresandes anställningsförmåner äro av olika slag. Det finnes sålunda anställda resande med fast inkomst eller enbart provision, och det finnes anställda med minimiinkomst, innefattande fast lön och provision, samt slutligen icke fast anställda handelsresande, s. k. provisionsresande. Man har sålunda att skilja mellan fast och icke fast anställda handelsresande. En betydande del av vårt lands affärsföretag, som bedriver sin försäljning genom handelsresande, har under de senaste åren frångått det tidigare allmänt brukliga systemet att betala sina resande viss fast lön — i en del fall dessutom provision — varjämte företaget i en eller annan form bestritt eller åtminstone bidragit till reseomkostnaderna. I stället har man i avsevärd utsträckning och speciellt inom vissa branscher övergått till att endast gottgöra handelsresande för provision å gjorda försäljningar. På grund av den allmänna depressionen äro rätt många handelsresande arbetslösa och för att erhålla sysselsättning nödgas en del av dem antaga snart sagt vilka villkor som helst. Detta har till följd att på senaste tiden en mängd avtal mellan handelsresande och deras respektive huvudmän upprättats på basis av provision å gjorda försäljningar. I den mån detta avlöningssystem användes av välkända och inarbetade företag med en stabil kundkrets, torde risken ej vara så stor, men erfarenheten visar, att förut ekonomiskt bärkraftiga företag i en mängd fall nödgats avträda sin egendom till konkurs. I dylika fall förefinnas stora svårigheter för handelsresande att bliva till fullo gottgjord för intjänt provision, i det att denna av rättspraxis ansetts i allmänhet icke skola utgå med den förmånsrätt, som anges i 17 kapitlet 4 § handelsbalken. Provisionsresande äro ju i likhet med agenter självständiga yrkesidkare, och att deras fordringar grunda sig å arbete, som utförts för huvudmannens räkning, har icke ansetts utgöra giltig anledning att tillerkänna dem företräde framför övriga borgenärer. I de fall då resanden företrätt olika firmor och således icke varit fast anställd i huvud-

mannens tjänst, har han icke ansetts berättigad att för sin provisionsfordran åtnjuta förmånsrätt enligt nyssberörda lagrum utan endast tillerkänts utdelning såsom oprioriterad borgenär. Endast i de fall, då resanden förutom provision även haft fast lön, har han erhållit dylik förmånsrätt även för provision.

Det synes emellertid påkallat att åvägabringa ett sådant tillägg till 4 § 17 kapitlet i handelsbalken, att såväl fast som icke fast anställd handelsresande ävensom provisionsresande erhålla förmånsrätt enligt nyssnämnda lagrum för fordran å lön och provision hos huvudman.

Under hänvisning till vad ovan anförts, hemställa vi alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av 17 kap. 4 § handelsbalken, att handelsresande, vare sig de äro fast anställda eller ej, varda med avseende å rätten att med förmånsrätt utbekomma fordran för lön och provision likställda.

Stockholm den 20 januari 1934.

J. G. Walles.

Axel Nylander.

Eliel Löfgren.
